

boodschap van
od weet, gevoelt
ods in het ééne
m van Christus,
n verstaat men
niet aan toe is.

alle ware geloof-
e moederkerken
n, maar de band
is er.

rijver is anders;
k, op het leven
stelt het zelfs
verband terzijde
id met Christus
n ten voorbeeld,
„bepaalde uit-
niet uit. Boven-
ds de apostoli-
ebleven. Er was
wendige organi-
smeer.

opmerking: „In
npe verschillen
is.”

de Macedoniër”,
e van Solo een
wa-beweging in
deze woorden:
jongen Christe-
kkeling van het
te maken heb-
teling gewonnen
baring, is Wes-
k laten liggen, en
een Oostersch
te bouwen”.

lers, dunkt ons,
s. Natuurlijk is
e beweging niet
als hij zegt, dat
e zijn aan onze
zitten zij er niet
ons Christelijk
de ontwikkeling
landers op ons
ven) weten dat

hebben onze
het geloof in
reformeerde be-
zij met andere
ing komen? En
lijke organisatie
us alles is, en
tersch heel bij-

ng zijn tusschen
unnen wij moei-
ristenen zouden
st zoo als voor-
voorgesteld, zoo-
eten worden te-

eid is er in de

De synode van
weers laten zien.
ens Dr Pos? Hij
ken brengen aan
de eenheid der
ze dogmatiek de
van haar eigen-
len wij verleid
ook inzake de
muleeringen om
art neer te kun-
bestand...”

aat op een Alg-
st in ons gere-
ten wij ons zijn
eder Pos: is uw
ken van allerlei
aals te dienen?
n? Moeten daar
er worden ge-

e ook natuurlijk
et, dat het verd-
kan worden,
de belijdenis van
er niet: hier niet

an het einde van
kerken, en allen
ding, alles ver-
ge kerken hinde-
heilige roeping,
van wat wij zelf
der eeuwen ons
ook aan onze
hebben geleerd!
k aan de Oplei-

met ons, dat dat
en droom is, een
een droom?
ten van wat wij

hebben? Ik kan het niet gelooven, maar hij schrijft,
dat wij niet moeten zoeken „naar handhaving van
een in de historie gegroeid eigen menschelijk te-
huis, waar wij het tevreden en knus en gezellig
vinden”. Nu, die knusheid is tegenwoordig in onze
kerken niet zoo groot. Maar moeten wij, wat wij
hebben, prijsgeven? of wat „schipperen”? Ik be-
grijp het niet goed. Staàn wij op het stuk van
onze belijdenis, dan is er natuurlijk van eenheid
geen sprake!

Wij zijn toch niet de geschiedenis van het psalm-
boek van Ds van Dijk van Keboemen en de ge-
zangenkwesie met de andere Javaansche kerken
vergeten! Hoe zou er ooit sprake kunnen zijn van
eenheid tusschen de zendingskerken op ons ter-
rein en de kerken op Oost- en West-Java?

En indien de geprezen begeerte naar eenheid het
ware is, waarom zijn wij dan met onze kerken
aldaar tot eigen kerkformatie gekomen?

Ten slotte, Ds Pos heeft een zeer warme lezing
gehouden te Amsterdam, en wij zijn blij ze in de
Macedoniër te hebben gelezen; maar het punt
der eenheid lijkt mij niet te rusten op practischen
grondslag, en voor verwezenlijking niet vatbaar
te zijn.

Maar gaarne wil ik naar nadere onderrichting
van dezen zendingsman hooren. Ik ben maar een
leek. Ds Pos houde daarmee in zijn beantwoor-
ding op mijn vragen, indien hij daaraan in de
Macedoniër toekomt, rekening.

J. D. W.

OPVOEDING EN ONDERWIJS

Bij Unie en Schoolraad.

De Paaschweek brengt ons altijd de vergaderin-
gen van deze twee groote organisaties voor het
Christelijk onderwijs. In toenemende mate genie-
ten zij de waardeering van de voorstanders van
de Scholen met den Bijbel.

Allereerst moet mij een woord van dank van het
hart voor het Jaarboek van de Unie 1937, dat
even voor Paschen verscheen. Dat is nu eenvoud-
dig onmisbaar voor elk, die met den toestand
van het Chr. Onderwijs in ons land en in Ned.
Oost- en West-Indië op de hoogte wil komen.
Van groot belang acht ik ook voor onze school-
besturen het Kort Overzicht van de wettelijke
bepalingen omtrent het onderwijs. Voor f1,75 is
het te bekomen aan het Bureau van de Unie, Swe-
linckstr. 39, Den Haag.

En nu de vergaderingen van dit jaar. Ze zijn
weer uitnemend geslaagd: De rede van Prof. Dijk
ter opening van de Unievergadering, het belooft
van Prof. Waterink over Karaktervorming, het
openingswoord van den Schoolraad-voorzitter Ds
Barbas, de rede van Mr H. de Bie over het
Tuchtrecht van de school, het was allemaal van
zoo uitnemende kwaliteit, dat voor mij de keuze
moeilijk is, van welke speeches ik iets zal zeg-
gen. Ik kies de eerste en de laatste.

Prof. Dijk beschouwt het jaar 1937 als een
jaar, voor de Christelijke scholen van groote be-
teekenis. Op 26 Mei gaat straks de stembus open
en ook voor ons kan de beslissing die zij brengt
van groote betekenis zijn. Daarom is een op-
wekking tot trouw en ijver bij deze verkiezin-
gen zeker wel op haar plaats.

Is ook een jaar van gedachtenis. Op 29 Mei
zal het een eeuw geleden zijn, dat De Savornin
Lohman geboren werd en op 29 October zal her-
dacht worden, dat Dr Kuiper het levenslicht zag.
En ook zullen we dit jaar het feit herdenken, dat
in 1637 de Statenvertaling van de Heilige Schrift
aan ons volk geboden werd. Op de hem eigen,
pakkende wijze brengt de Unie-voorzitter nu deze
feiten met elkaar in verband: Welnu, Lohman
en Kuiper hebben uit dat Woord geleefd; tot
dat Woord ons volk teruggeroepen; met dat
Woord den strijd gevoerd; in dat Woord hun
kracht gevonden; door dat Woord geloofsdaden
verricht en onder dat Woord ook het leven van
onze scholen gebogen, wier adeldom alleen mocht
zijn: scholen met den Bijbel.

Bij hun erfenis betrekken wij de wacht.
De nagedachtenis van Lohman en Luypereeren
wij dan alleen, indien wij, God dienende met een
rein geweten, hun strijd voor de vrije school
kloekmoedig voortzetten.

En het werk der vaders in de vertaling der
Heilige Schrift brengen wij dan waarachtige hul-
de, zoo wij met onze scholen heel dicht leven
bij het onveranderlijke Woord van onzen God.
Zie, zulke woorden doen goed, en vinden ook
voor hun volle waarde weerklank bij de voor-
standers van de School met den Bijbel.

Op de Schoolraad-vergadering sprak Mr de Bie,
kinderrechter te Rotterdam, over de urgente vraag
naar het tuchtrecht van de school. De spreker
had een breede studie gemaakt over deze ma-
terie in binnen- en buitenland. Hij staat vast in de
overtuiging, dat de school het tuchtrecht heeft.
De ouders, die hun kinderen aan de school toever-

trouwen, dragen daarmee het tuchtrecht aan den
onderwijzer over.

Belangrijk is natuurlijk de vraag, hoe het dan
komt, dat nog zoo vaak een onderwijzer voor den
rechter gedaagd wordt. Hier is natuurlijk veel
afhankelijk van de persoonlijke opvatting van den
onafhankelijken rechter.

De vraag of de rechtspraak in ons vaderland
aanleiding heeft gegeven de aandrang tot wettelijke
regeling van den onderwijzer te verklaren, be-
antwoordt spreker ontkennend. Ook zou de spre-
ker de controle niet aan het schooltoezicht willen
geven, wijl altijd de rechter het laatste woord
moet hebben over het al of niet strafbare van
zekere handeling. Al moge de rechter naar som-
miger oordeel de grens eener redelijke tuchttoe-
fening te spoedig overtreden achten, waarbij er dan
nog altijd de mogelijkheid van hooger beroep is,
het kan geen kwaad, dat de onderwijzer zoo goed
als ieder ander zich bewust is, dat hij zijn tong
en ook zijn handen in toom moet houden.

Geen roep ga van ons uit, aldus spreker, om
wettelijke regeling van dit belangrijk element van
opvoeding. De Chr. scholen moeten hier staan in
de vrijheid, die altijd beteekent gebondenheid aan
God en aan ons geweten.

Erg dankbaar was ik, dat ook deze spreker
van oordeel is, dat in de schoolreglementen geen
bepaling moet voorkomen, die den onderwijzer
lichamelijke tuchting verbiedt.

Zoo komen we langzamerhand tot klaarheid in
onze schoolwereld met betrekking tot dit stuk. De
jongens mogen niet uitgroeien in de gedachte:
„De meester maakt ons niets”. Hun ongevende
streken en vooral hun brutaliteit en hun verniel-
zucht moeten, zoo noodig met geweld, worden
gekeerd. In deze overtuiging heeft de Schoolraad-
vergadering ons weer verder gebracht.

Kome ook dit ons geheele onderwijs, en daar-
door land en volk ten goede.

Gr.

G. MEIMA.

PERSSCHOUW

De meening van Ds H. C. v. d. Brink.

In „Overtoomsche Kerkbode” schrijft Ds H. C. v. d.
Brink:

„De Heraut” deelt in het nummer van 14 Maart
mede, dat er wel besprekingen binnenskamers zijn ge-
houden. Meer zegt de hoofdredacteur er niet van. De
conclusie ligt dus voor de hand, dat die besprekingen
niet het gewenschte resultaat hebben gegeven. Doch
waarom treden dan curatoren der V. U. niet op om
desnoods de zaak te brengen voor een vergadering
der Vereeniging? Ook baart het verwondering, dat
de deputaten der kerken voor het verband met de
V. U. niets van zich laten hooren. Die hebben toch de
opdracht om op de leer der professoren te letten!
Opzettelijk is de zaak bij de kerken aanhangig ge-
maakt. Niet in den kerkelijken weg, in '26 zoo hoog
geroemd en zoo sterk aangeprezen. Bij geen enkelen
kerkeraad zijn bezwaren ingebracht, noch bij die,
waartoe de „verdachte” hoogleraren behooren noch
bij die, wier predikanten, leerlingen en volgelingen
dezer hoogleraren, dwalingen verbreiden, ofschoon
wel in kerkelijke bladen beweerd wordt, dat dit ge-
schiedt en op den kansel en op de catechisatie. Ook
geen enkele meerdere vergadering heeft zich over
dwaalleer en dwaalleers tot de generale synode
gericht. Op het agendum der Amsterdamsche Synode
kwam er letterlijk niets over voor. Tijdens de synode
hebben twee harer leden de zaak plotseling aan de
orde gesteld. En na rijp beraad en veel strubbeling
— de synode heeft zelfs een week pauze gehouden
tot onderling overleg — is niet met eenparigheid maar
met meerderheid van stemmen een commissie van
acht personen benoemd om de volgende synode — dus
over drie jaar! — te dienen van rapport en advies.
Zoo is dus klaarblijkelijk met opzet de kerk uit-
gekozen om te doen wat op den weg der V.U. ligt.

Ik wilde voor een lief ding, dat ik ook dezen keer
kon opponeeren tegen Ds v. d. Brink, maar het lukt
me ditmaal niet, althans niet in de hoofdzak.

Algeheele instemming verdient zelfs het volgende:

Zelfs de groote pera, met name het „Algemeen Han-
delsblad” besprak deze zaak breedvoerig. En De
Kersten deed dit ook in „De Banier”, gelijk een blinde
spreekt over de kleuren.

Terecht wordt in dit verband de houding van „De
Heraut” en van het Ned. Chr. Persbureau (Dr H. W.
v. d. Vaart Smit) gegipt.

Een stem uit Zuid-Afrika.

In Zuid-Afrika heeft men de zaak ditmaal spoediger
door dan in Amerika, waar „De Wachter” zich er toe
heeft laten verleiden, de nonsens van den grossier in
dierbare ondeskundigheden (Ds Kersten) door te geven;
één van de zegeningen (misschien) van ons „Christe-
lijk” Persbureau. In „Die Kerkblad” schrijft Ds J. V.
Coetzee over Prof. Hepps brochure inzake „de ziel”:

Ook hier volg Prof. Hepp die metode van de eerste
brochure en noem geen name nie. Maar hoewel daar
geen name genoemd word nie, gaan hierdie geskif
duidelik teen die professore Vollenhoven en Dooye-
waard van die Vrye Universiteit en hul konstruksie
van 'n Calvinistiese wysbegeerte, terwyl hy ook die
heer A. Janse aanhaal.

De recensent zet vraagtekens:

Toe ons die hier aangekondigde werk gelees het,
het ons dadelik vraagtekens gesit by konklusies wat
Prof. Hepp trek uit sekere aangehaalde sitate en was
dit vir ons nie duidelik nie dat die konklusies deur
die aanhalings gewettig is nie. Hoe meer ons gelees
het, hoe duideliker het dit vir ons geword dat Prof.
Hepp in sy bestryding nie heeltemal billik is nie.

„Nie heeltemal billik nie”. Enkele voorbeelden wor-
den gegeven.

Prof. Hepp verstaan onder „siel” die onsterflike
kern in die mens, die „hoëre deel” in onderskeiding
van die liggaam, terwyl die agn. afwykende gevoele
die term gebruik in die sin van Gen. 2:7, soos dit by
ons in die Afrikaanse Bybel vertaal is met „wese”,
d.w.s. as term vir die hele mens. Vir „siel” in die
sin waarin Prof. Hepp dit verstaan en soos dit ook
in ons Belydenisskrifte voorkom, gebruik die agn.
„afwykende rigting” die term „hart”. En as die
„afwykende rigting” nou sê dat 'n mens by sy sterwe
sy bestaan as „lewende siel” kwyt raak en „dode siel”
word, dan mag jy tog nie daaruit besluit
nie dat die voortbestaan van die siel
hierdeur geloes word, of dat die „on-
sterflikheid” van die siel hierdeur
prysgegee word.

Die afwykende gevoele, soos bo gesê, gebruik die
term „hart” vir wat gewoonlik „siel” genoem word.
En die „hart” verrig sekere funksies waaronder ook
val die psigiese funksies. En as 'n mens nou wil
weet wat die wysbegeerte van Prof. Vollenhoven e.a.
leer omtrent die „siel” van die mens, opgevat in die
sin van „onsterflike deel” dan moet jy seker nie
ondersoek wat Vollenhoven sê van die psigiese funk-
sies nie, maar moet jy ondersoek wat hy leer omtrent
die „hart” van die mens.

Dat Vollenhoven die voortbestaan van die „lewende
siel” of wese as sulks na die dood ontken, is waar.
Maar dit doen ons almal. Niemand beweer
dat na die dood 'n mens net so voortbestaan soos
hy nou bestaan nie, want na die dood mis hy sy
liggaam. Maar die ontkenning dat hy as „lewende
siel” voortbestaan, beteken nog nie dat hier-
mee die voortbestaan van die siel ge-
loën word nie, soos Prof. Hepp dadelik
konkludeer. Intendeel kom daar in die aange-
haalde sitate genoeg voor om die bewering te loën-
straf as sou die „afwykende rigting” die voortbestaan
van die siel loën, na die dood.

Dieselfde geld van die „onsterflikheid”. Prof. Hepp
toon aan dat o.a. art. 37 van die Nederl. Geloofsbe-
lydenis juis aan die goddelose na die oordeel „on-
sterflikheid” toeskrywe. Maar dis dan tog vir elkeen
duidelik dat „onsterflikheid” in hierdie sin niks te
doen het met „saligheid” nie, maar bloot „voortbe-
staan” beteken. Die „afwykende rigting” gebruik die
term „onsterflikheid” in 'n ander sin, naamlik, dat
alleen die gesaligdes na die dood „onsterflik” is en
na die opstanding besit alleen hulle wat deel het aan
die salige opstanding „onsterflikheid”. As Prof. Hepp
die woord „onsterflikheid” gebruik om daarmee aan
te dui die voortbestaan van alle mense na die dood en
die eindoordeel, soos ook gedoen word in art. 37 van
die Geloofsbelijdenis, dan is daar niks verkeers in
nie. Maar as die „afwykende rigting” die term alleen
gebruik van die voortbestaan van die gesaligdes na
die dood en die oordeel en verkies om die voortbe-
staan van die ongelowiges, wat 'n voortbestaan is in
die ewige dood, niet met die term „onsterflikheid”
aan te dui nie, dan is daar ook niks verkeers in nie.
En om daaruit te konkludeer dat dus
die ewige straf ontken word, is seker
nie gewettig nie.

Naar het oordeel van den schrijver wou Prof. Hepp
te veel bewijzen. Mogen ook in Amerika de oogen open-
gaan.

Nogmaals „Bedenklijke Voorlichting”.

Eenige weken geleden zond één onzer lezers ons een
ex. van „De Nederlander” toe, de aandacht vestigende
op onjuiste voorlichting inzake sterilisatie e.d. in Neder-
land. Het artikel van „De Nederlander” is in die zelfde
week ter drukkerij aangekomen; wegens overbelasting
in de rubriek Persschouw bleef het liggen tot verleden
week. Inmiddels blijkt — wat mij natuurlijk onbekend
was — „De Nederlander” op de zaak teruggekomen te
zijn. Het blad schreef nadien (20 Maart):

„In ons artikel: „Bedenklijke voorlichting”, opge-
nomen in ons blad van 18 dezer, hebben wij naast het
Nederlandsch Perskantoor te Berlijn ook het Neder-
landsch Christelijk Persbureau van lichtvaardige be-
richtgeving beticht. Zelf ontvingen wij n.l. het door
ons gewraakte bericht van het Berlijnsche kantoor,
terwijl onze op het betreffende gebied deskundige re-
latie — tot wien wij ons om inlichtingen wendden —
ons mededeelde het van het Christelijke Persbureau
te hebben ontvangen. Daaruit concludeerden wij, dat
ook laatstgenoemd bureau het bericht had verspreid.
Naar ons thans tot ons leedwezen is gebleken, ten on-
rechte. Het toeval heeft n.l. gewild, dat degeen, tot
wien wij ons wendden, de eenige was, aan wien
het Nederlandsch Christelijk Persbureau het bericht,
dat het zelf uit Berlijn had ontvangen, had toegezonden.
Ons verwijt diende dus niet tot bedoeld bureau,
doch uitsluitend tot het Nederlandsch Perskantoor te
Berlijn te zijn gericht, welke correctie wij ons haasten
aan te brengen”.

We zijn blij thans ook dit te kunnen doorgeven. We
wilden, dat we ook vroeger rectificatie hadden kunnen
aanbrengen ter zake van het N.C.P. (inzake nationaal-
socialisme, h.v.: of inzake de nonsens van Ds Kersten
en de eigenaardige manier, waarop het N.C.P. met de
keuken van „De Banier” vertrouwd blijkt).

De E. G. van Teylingen schrijft in „IJmuider Kerkh.“:

Bijkans 4 jaar geleden heeft Prof. Vollenhoven een boek uitgegeven, getiteld: „Het Calvinisme en de reformatie in de Wijsbegeerte“. Daarin heeft hij, na een korte systematische uiteenzetting van de beginselen zijner filosofie, een breedere kritische beschrijving gegeven van de historie der wijsbegeerte tot op Calvijn. Dit boek is voor den niet geschoolden lezer niet te volgen. De daarin gebruikte terminologie maakt het alleen verstaanbaar voor wie ernstig en diepgaand heeft kennis genomen van wat Vollenhovens methode en beginselen zijn.

Bij dat boek is gevoegd een apart geschrift met aantekeningen. Onder noot 188 komt daarin voor een bespreking van het woord hypostase, dat oorspronkelijk als substantie of zelfstandigheid werd opgevat, later ook in den zin van persoon werd genomen. Dus beteekent anhypostatisch: geen persoon hebbend of ook: geen (goddelijke) Persoon hebbend. Noot 188 eindigt nu zoo: „Tegenwoordig wendt men hem (deze term anhypostatisch) ook wel in 't nominalistische kamp aan; de menselijke natuur van den Middelaar zou niet onpersoonlijk, maar onpersoonlijk zijn! Vat men de uitdrukking zóó op, dan is ze monofysitisch en dus te verwerpen“.

Aan deze zinsnede is nu de derde brochure van Prof. Hepp praktisch geheel gewijd. Enkele andere citaten mogen daarnaast geen naam hebben. En Prof. Hepp tracht nu voor het volk duidelijk te maken, dat in dit citaat geleerd wordt, dat Christus niet maar menselijke natuur zou hebben aangenomen, doch een menselijke persoon, zoodat Hij uit twee personen zou hebben bestaan, een ketterij, die door onze belijdenis ten scherpste wordt weersproken en die tot konsequenties leidt (Prof. Hepp somt ze in 't eind als schrikbeelden uitvoerig op), die de haren ten berge doen rijzen.

Zonder mij nu uit te geven voor filosoof of voor kenner der dogma-historie, moet ik hier toch tegen zulke lichtvaardige beschuldigingen ernstig bezwaar maken. Want:

1. Vollenhoven denkt er niet aan de belijdenis t.a.v. Christus: „twee naturen in éénigheid des Persoons“, prijs te geven. Er zou alleen gekonkludeerd kunnen worden, dat hij zich niet vinden kan in de daaruit afgeleide voorstelling: „Christus heeft een onpersoonlijke menselijke natuur aangenomen“.

2. Het is dus noodzakelijk na te gaan wat V.'s persoonsbegrip is. Prof. H. spreekt wel van een verkeerd persoonsbegrip en ontwikkelt dan een eigen begrip (dit is één van de blz. in zijn brochure, die tot een discussie op hooger plan zou kunnen voeren), maar hij maakt het verkeerde niet duidelijk, gelijk hij in z'n vorige brochure op V.'s substantiebegrip niet inging, dat ten nauwste hiermee samenhangt.

3. In het citaat is sprake van nominalisme, en dat verheldert V.'s standpunt. Prof. Hepp verklaart wel te weten wat hij zelf onder nominalisme verstaat, maar niet wat V. er mee bedoelt. Een ernstige fout, waaruit met waarschijnlijkheid blijkt, dat Prof. H. niet grondig zich in V.'s filosofie heeft ingewerkt. Dat is trouwens ook op een andere plaats in zijn brochure duidelijk (bl. 40-41).

4. Op deze gronden schijnt het mij toe, dat Prof. H. niet Prof. V. zelf bestrijdt, maar gevolgtrekkingen, die hij aan Prof. V. opdringt, wat in een populaire brochure, geschreven voor menschen, die dit niet onderscheiden kunnen, te gevaarlijker is.

Tenslotte nog dit: Prof. Hepp schrijft, dat het z.g. afwijkend gevoelen niet is gelokaliseerd. Daarom kan hij de z.g. afwijkenden niet persoonlijk bezoeken. Blijkens zijn brochure is het evenwel nauwkeurig gelokaliseerd, en dat al 4 jaren lang en dat in de gemeente waar hij zelf lid van is en aan de Universiteit waaraan hij zelf doceert. Konklusie? Deze brochure had ongeschreven behooren te blijven. Terwille van de gemeente; van de aangevallenen en van de ontwikkeling der Gereformeerde wetenschap.

K. S.

STEMMEN UIT ONZE KERKEN

Evangelisatie-arbeid in België.

Enkele dagen de gast te zijn bij Ds en Mevrouw Lauwers te Brussel, verrijkt de kennis in het Evangelisatiewerk onzer Geref. Kerken in België. Dit jaar vertoefde ik met mijn vrouw en een der kinderen, van Goeden Vrijdag tot en met 2den Paatschdag, in hun midden. Het is dit jaar 25 jaar geleden, dat Ds L. uit de Roomsche kerk trad. Hoe wonderlijk zijn de leidingen Gods in zijn leven geweest en ook van zijn vrouw, die vroeger in de kerk waar hij priester was, bij hem biechtte. Na veel strijd hebben zij ervaren, dat het alleen Gods vrije gunst was, die hen tot de waarheid bracht: „uit genade zijt gij zalig geworden, door het geloof“. Hoe is de laatste 15 jaren het evangelisatiewerk onder het Vlaamsche volk gezegend geworden.

Op Goeden Vrijdagmiddag (voordat we des avonds ter kerk gingen bij Ds J. Maaskant) nam Ds L. me mede op huisbezoek, in twee gezinnen die de Evangelisatie-samenkomsten meerdere malen hadden bijgewoond. Vlaamingen dus, die met de Roomsche kerk hadden gebroken, maar nog niet tot de besliste keuze waren gekomen om tot de belijdenis te komen: Wij zijn zondaren en hebben vrede gevonden door het bloed des kruises. Ik wenschte wel, dat ge die bezoeken had medegemaakt. Met fijne tact weet hij direct contact met de menschen te krijgen.

Hij begon bij de één aldus: „Zoo mijnheer en madame, hoe maakt U het? Wat is de Heere toch goed, dat Hij ons nog zoovele weldaden doet genieten en heit gij Hem daarvoor leeren danken? 't Is toch maar waar: Niemand

kan tot den Vader komen, dan door Christus en hoe heerlijk is het, dat wij met vrijmoedigheid mogen toegaan tot den troon der genade, zonder iemand anders noodig te hebben. Hoe komt het toch, dat ge de paar laatste weken niet op de samenkomst zijt geweest? Luister naar de blijde hoodschap des evangelies, dat Christus Jezus in de wereld is gekomen om zondaren zalig te maken. Mag ik — uit Naam van den Hemelzehen Vader — op U rekenen, dat ge in 't vervolg trouw zult komen? Bedroef den Heere niet door naar Zijn roepstem niet te luisteren en laat U door Hem vinden. Hij klopt aan de deur van Uw hart en waarom laat gij Hem geen toegang? De deur van Uw huis opendet ge voor mij, ge waart blij, veel goeds te vernemen. Laten we met elkander bidden en U met Uw gezin den Heere vragen, of Hij Uwe harten tot dankbaarheid stemme, om vanaf heden U te haasten en in Hem de vergeving der zonden te ontvangen“.

In 't kort geef ik één dier gesprekken weer.

Des Zaterdag-schreef Ds L. een 15-tal menschen een briefkaart en wenschte hen een heerlijk Paaschfeest toe en noodigde ze uit, de Zondagavond-samenkomst bij te wonen. Het gevolg was, dat menschen, die enkele keeren niet waren geweest, daaraan gevolg hadden gegeven. Iederen Zaterdag krijgen de menschen die één en andermaal worden gemist, een persoonlijk schrijven.

Des Zondagmiddag 3 uur was er een samenkomst met de jeugd. Door lied en toespraak wordt hun uit de Heilige Schrift verteld. Om vijf uur eten zij in de zaal een boterham en wonen dan om half zeven de samenkomst met volwassenen bij. Een 25-tal kinderen zijn des Zondagmiddags aanwezig en des avonds zijn er ongeveer 50 à 60 personen. Na afloop der samenkomst blijft men dan in de zaal tot ongeveer half tien en wordt door tractatie en onderling gesprek en zang, de avond verder gezellig doorgebracht.

De laatste maanden komen steeds nieuwelingen de samenkomsten bezoeken. In Anderlecht (Brussel) zijn ook twee samenkomsten per week en tien personen volgen trouw een Bijbelcursus, waarin Ds L. met hen de drie stukken over ellende, verlossing en dankbaarheid bespreekt, om hun later Catechetisch onderwijs te geven. Langzaam aan groeit het werk en men is al dankbaar als men de menschen door die middelen aan zich bindt, om hen verder tot de besliste keuze te brengen: den Heere tot hun deel te bezitten.

In Denderleeuw bloeit het werk eveneens. Des Zondagmorgens is er kerkdienst en des namiddags een samenkomst. Er zijn de laatste tijden 12 nieuwelingen, die geregeld komen. Zoowel des voormiddags als des namiddags komen er 50 personen, des middags zijn er dan 25 onder, die des voormiddags niet konden komen.

Het jeugdwerk bloeit ook, de catechisatie wordt flink bezocht en de Christelijke school heeft 12 leerlingen.

Ook in Antwerpen en in Mechelen mag het evangelisatiewerk zich in groeiende belangstelling verblijden.

Zwaar is de arbeid en gaarne zou men nog meer willen doen, maar de Deputaten moeten — gezien de mindere inkomsten — bezuinigen. Een gift naar Ds P. N. Kruijswijk te Hilversum (Postrekening 123720) is zeer welkom (n.l. den Penningmeester).

Des Zondagmiddags maakten wij kennis met een gewezen kloosterbroeder, die iederen Zondag door Ds L. godsdienst-onderwijs ontvangt, in de Fransche taal, aangezien hij geen Nederlandsch kent.

En nu nog een verzoek van Ds Lauwers. Er is een jongen van 15 jaar — wiens ouders het niet breed hebben — die noodig een beter pak moet hebben. De menschen kunnen het onmogelijk bekostigen. Is er iemand, die van een zijner jongens een goed draagbaar pak kan missen? Gaarne wil ik dat in ontvangst nemen en doorzenden. Het pak behoeft niet te klein of te groot te wezen, ge zult er Ds L. mede verrassen en hij kan dien jongen er door verblijden.

Amsterdam-Oost.

J. JANSEN,
Voltaaplein 34.

KERKNIEUWS

GEREFORMEERDE KERKEN.

Tweetal te:

Gameren: Cand. K. J. Schaafsma te Gasselternijveen en Cand. H. J. Spier, hulppred. te 's-Gravenhage-West.

Aangenomen naar:

Beetsterzwaag: Cand. A. Vellema, hulppred. te Grouw. Overschild: Cand. P. H. de Kleer, hulppred. te Montfoort. Uithuizen: A. W. Wijngaert te Jutrijp-Hommerts. Zonnemaire: Cand. A. J. van Sluijs te Middelburg.

Bedankt voor:

Bierum: A. W. Wymenga te Jutrijp-Hommerts.

Afscheid van:

Beetsterzwaag: D. Koopmans. Tekst: Matth. 28:20.

Benoemd te Hulpprediker te:

Groote Lindt: Cand. D. S. A. Hagenbeek te Vlaardingen. Heemse: Cand. R. Zijlstra te Kampen (voor den arbeid te Rheezeveen).

Candidaten-overvloed.

De Kerkeraad der Geref. Kerk van Ternaard heeft aan de Classis Dokkum voorgesteld, om aan de Part. Synode van Friesland-Noord te verzoeken de e.k. (voortgezette) Generale Synode te verzoeken „een dringend woord te doen uitgaan tot veel meerdere activeering van Kerkeraaden van groote en kleinere gemeenten, van meerdere vergaderingen en deputaten voor hulpbehoevende Kerken, opdat meerdere predikantsplaatsen gesticht worden, vele vacante Kerken een dienaar des Woords kunnen beroepen en vele kandidaten in het ambt gesteld worden“.

De Kerkeraad van de Geref. Kerk te Neede heeft een voorstel aan de Classis Zutphen gezonden van den volgende inhoud:

„De Kerken van de Classis verbinden zich, in dezen tijd van kandidaten-overvloed bij vacature geen kandidaat te beroepen dan die minstens twee jaar geleden zijn candidaatsexamen heeft afgelegd“.

Dit voorstel zal op de Classisvergadering, die 15 April te Doetinchem wordt gehouden, in behandeling komen.

Adresveranderingen.

Dr K. Sietsma is verhuist van Lomanstraat 73, naar Valeriusplein 5 I (Tel. 25580) te Amsterdam-Zuid.

— De heer P. B. Lengkeek, cand. Theologie, Kampen, is verhuist van Marconiplein 3a naar Van Cittersstraat 31b te Rotterdam-West.

— De heer A. J. Bos, theol. cand., beroepbaar bij de Geref. Kerken, is verhuist van Sarphatistraat 116b, Amsterdam-C, naar: Mijdsrecht D 20.

— Het adres van den heer J. L. v. Apeldoorn, theol. cand. van de V. U., is thans: Galileistraat 134, Den Haag. Tel. 334606.

GEREFORMEERDE GEMEENTEN.

Beroepen te:

Dirksland: J. Fraanje te Barneveld.
Rijssen: J. Vreugdenhil te Kampen.

NEDERLANDSCHE HERVORMDE KERK.

Beroepen te:

Frederiksoord: W. v. d. Ven te Retrachement.
Jutphaas: Th. J. H. Steenbeek te Valkenburg (Z.-H.).
Oudtonghe: T. v. d. Hee te Polsbroek.
Tienhoven: H. B. Spijkerboer te Woudsend.

Aangenomen naar:

Fort de Kock (Ind. Kerk): Dr J. W. van Bart te Veldhoven.
Midwolda (O.): Cand. S. J. Hoekstra, hulppred. te Joure.
Welsum (O.): H. J. L. A. Couvée, laatstelijk pred. der église réformée de France.

Bedankt voor:

's-Heer Abtskerke: P. N. Tonsbeek te Kamperland.
Kerkdriel: A. Kentie te Haamstede.
Meeuwen (N.-Br.): Cand. J. van Harreveld te 's-Gravenhage.
Zegveld: J. G. van Ieperen te Leerbroek.

Intrede te:

Farnsum: Cand. A. v. d. Most. Tekst: Joh. 6:68.
Stavenisse: Cand. J. Batelaan. Tekst: Joh. 3:30.

Afscheid van:

Angerlo: H. Boersma. Tekst: Hebr. 13:20 en 21a.
Brouwershaven: G. J. de Nie. Tekst: 1 Cor. 3:7.
Goes: J. J. Homburg. Tekst: Handel. 20:32.
Marken: D. Westerveld. Tekst: Deut. 32:4a.

Overleden:

P. Flierenga te Driebergen, em. pred., 80 jaar.
B. Zoete te Utrecht, em. pred., 71 jaar.

WEET U

dat er een „Ver. van Organisten bij de Geref. Kerken“ bestaat, die o.a. ook onze Kerken van advies dient bij orgelbouw, -restauratie of 't benoemen van organisten?

KENT U

„Organist en Eredienst“, het maandblad, door deze vereniging uitgegeven, bevattende verschillende leerzame artikelen betreffende kerkzang, orgelspel enz., bovendien vaak voorzien van een muziekbijlage?

ZOUDT U

dat blad ook niet willen lezen? Het wordt U gratis toegezonden indien U donateur (min. f2.50 p. j.) of begunstiger (min. f1,— p. j.) van deze vereniging wordt.

Aanmelding en gratis proefnummers bij den 2en Secretaris: R. HUIZENGA, Bilderdijklaan 79, Rijswijk (Z.-H.).

't Goedkoopste Dagboek

GEBONDEN
SLECHTS 90 CENT

HEDEN VERSCHEEN:

AL ONZE DAGEN
BIJBELSCH DAGBOEKJE

DOOR

Dr J. C. RULLMANN

in leven Geref. Predikant
te Wassenaar.

Met portret van den schrijver.
380 bladz. Prijs geb. 90 cent.

Aan de hand van een Bijbeltekst geeft de bekende predikant en schrijver hier voor elken dag van het jaar een uitgewerkte Bijbelsche gedachte. Kort, zakelijk, kernachtig. Daarom het aangewezen dagboekje voor de menschen van dezen drukken tijd. Bovendien ongehoord goedkoop.

IN ELKEN BOEKHANDEL

J. H. Kok N.V. Kampen

Mede
Brugg
Mevr.
Dr B.
Drs J.
Ermel
's-Grav
Philad
Ds F.

Alle stu

Prof. D

INHOUD: H
III. — U
Kerkelijk
III. Het h
gewand. —
Een Parke
Staten-Colle
, Christendor
Groote Tude
Roomsche k
nieuws.

HO
Een

De gegev
beweging.
den eeredic

Zij beheer
dien de se
cultus zijn
bediening v
ook het ke

Met jalo
tijd, toen d
waar Zijn
woonde op
digheid in,
het gebed

tot het zij
bedehuis o
waarin hij
altaren. H

schijnsel g
hoewel zij
zelfs religi
nog in der
de oorspron
ligheid hiel
men in de
besef van

bouwen va
maal geen
heeft dan i
telijke lok
van een ve
bouwvorm,
lige, ligt
bleem. 1)

Ten onri
van zuiver
le hechten
door heeft
van het ke

ook vooral
meegedaan
den te wor
den wat e

Wel is
schuw, d
ledigheid,
den kerkh
verwaarlo
plaats in

hiermee a
voegt, om
plaats te
stelt (Hant

Doch al
ding tussel
kerk, toch
gebouw en
kerkgebou

1) Dr G. v
de verhoudi
2) Dr W.
3) Het we